

เจ้านวลสวาท (ลังกาพินธุ์) เปาโรหิตย์

ประวัติ

เจ้านวลสวาท (ลังกาพินธุ์) เปาโรหิตย์ เกิดที่บ้านห้างนา ตำบลม่วงน้อย อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2477 เป็นบุตรเจ้าเมืองทูล (ไข) ซึ่งเป็นบุตรของเจ้ารามจักร ลังกาพินธุ์ และแม่เจ้าเมืองซุม เชื้อเจ็ดคน ส่วนมารดาของเจ้านวลสวาท คือ เจ้าแก้ววรรณ (จันทอม) ลังกาพินธุ์ ธิดาของเจ้าคำมุง ลังกาพินธุ์ และ เจ้าแม่ยวงคำ ณ เชียงใหม่ ทั้งเจ้าปู่และเจ้าน้าของคุณนวลสวาท เป็นบุตรต่างมารดาในเจ้า เหมพินธุ์ไพจิตร (คำหยาด) ผู้ครองนครลำพูนองค์ที่ 8 เจ้านวลสวาทเป็นบุตรคนที่ 3 ในจำนวนพี่น้อง 7 คน โดยมีพี่ 2 คน คือ เจ้า มาณพ ลังกาพินธุ์ กับ เจ้า ลำดวนภักดี และมีน้องอีก 4 คน คือ เจ้าสงคราม ลังกาพินธุ์ และ เจ้าทับทิมทอง ลังกาพินธุ์ เจ้านวลสวาทใช้ชีวิตเรียบง่ายไม่แตกต่างจากชาวชนบททั่วไป เจ้าพ่อรับราชการเป็นครู เจ้าแม่เป็นแม่บ้าน เริ่มการศึกษาที่โรงเรียนวัดบ้านไร่ เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ไปเรียนต่อที่โรงเรียนป่าซางวิทยา เมื่อจบชั้นมัธยม ได้เรียนการตัดเย็บเสื้อผ้าและปักจักรที่ เชียงใหม่ ต่อมาเจ้าพ่อก็ส่งไปเรียนการเรือนที่โรงเรียนสตรีวิสุทธिकाม ของหม่อมหลวงป้อม มาลากุล ณ อุทยาน ใน กรุงเทพฯ ในระหว่างนั้นเจ้านวลสวาทได้เรียนพิเศษบัญชี เบื้องต้นและภาษาอังกฤษด้วย เมื่อจบการศึกษาจึงกลับมาช่วยทำงานที่บ้าน ซึ่งเจ้าพ่อให้ช่วยดูแลกิจการของครอบครัว จำหน่ายไม้ ย่อยหินส่งกรมทางหลวงทำถนนสายลำพูน – เชียงใหม่ ส่งเสาโทรเลข ส่งหมอนรถไฟ ไร่ส้มเขียวหวาน ดูแลตลาดสด ตลอดจนช่วยเจ้าแม่ดูแลน้องๆ

เมื่อมีการประกวดนางสาวถิ่นไทยงามที่เชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2496 ได้มีผู้ทาบทามเข้าประกวดในนามของกรมทางด้วย เหตุผลว่าขอไปประกวดเป็นเพ็ญรสในหมู่บ้านเดียวกัน ด้วยความเกรงใจผู้ใหญ่ เจ้าพ่อจึงอนุญาตให้เข้าประกวด เจ้า

ประวัติ

นวลสวาทได้รับตำแหน่งเป็นนางสาวถิ่นไทยงามในปีนั้น และในปีต่อมาทางจังหวัดเชียงใหม่ก็ได้ส่งประกวดนางสาวไทยที่กรุงเทพฯ โดยมีภรรยาผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดูแล และเจ้านวลสวาทก็ได้ตำแหน่งรองนางสาวไทย อันดับหนึ่ง เมื่อปี พ.ศ. 2497 ซึ่งเป็นปีที่คุณ อนงค์ อชว์วัฒนา ได้เป็นนางสาวไทย และคุณ อมรา อัสวานนท์ ได้เป็นรองอันดับ 4 ในปีเดียวกัน เจ้านวลสวาทได้แสดงภาพยนตร์เรื่อง “กังวานไพร” ของกรมป่าไม้ เพื่อช่วยรณรงค์การป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า เมื่อเจ้านวลสวาทกลับมาบ้านก็ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาเปิดร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายที่เจ้านวลสวาทออกแบบ ลวดลายและสีสันทัดด้วยตนเองนำมาตัดเสื้อสำเร็จรูป ปลอกหมอน ของใช้ในบ้านและของที่ระลึกต่างๆนอกจากนั้นต้องทำหน้าที่นางงามขวัญใจประชาชน ต้อนรับผู้คนที่แวะเยี่ยมเยียนอำเภอป่าซางทำให้อำเภอป่าซางเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศ

เมื่อปีพ.ศ. 2502 เจ้านวลสวาทได้สมรสกับนายประ โพร เปาโรหิตย์ บุตรเจ้าพระยามุขมนตรี (อวบ เปาโรหิตย์) และคุณนายกลีบ(โปษยานนท์) เปาโรหิตย์ แล้วติดตามสามีไปอยู่กรุงเทพฯ และไม่มีบุตรธิดาด้วยกันจึงได้รับเอานายศักดิ์ กักดี ผู้เป็นหลาน (บุตรเจ้าลำดวน – คุณหญิง กักดี) มาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม ปี พ.ศ. 2526 เจ้านวลสวาทกับคุณประ โพร ได้ย้ายภูมิลำเนากลับมาอยู่ที่บ้านทับพญา ริมน้ำปิง จังหวัดเชียงใหม่ (คุณประ โพร ได้ถึงแก่กรรมเมื่อต้นปี พ.ศ. 2537) ซึ่งเจ้านวลสวาทยังคงทำบุญกุศลและทำงานเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เจ้านวลสวาทเริ่มมีอาการป่วยเป็นโรคตับแข็ง เนื่องจากไวรัสตับอักเสบปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 และได้รับการรักษาด้วยยาอยู่ตลอด และต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลราชเวช เป็นบางครั้ง แต่เจ้านวลสวาทยังคงทำงานช่วยเหลือสังคมอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งมีอาการ ไออย่างหนักจนต้องเข้าพัก

ประวัติ	รักษาตัวที่โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 แพทย์ตรวจพบเลือดออกในปอด ตับวายและถึงแก่กรรมอย่างสงบเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 เวลา 03.38 รวมอายุได้ 69 ปี
การทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกรรมการสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ - กรรมการสมาคมสตรีภาคพื้นแปซิฟิกเอเชียอาคเนย์ - กรรมการสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี - เป็นผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมชาวลำพูน กรุงเทพฯ - กรรมการสมาคมชาวเหนือ - อดีตประธานกรรมการสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์สาขาเชียงใหม่ - อาสาภาคจังหวัดเชียงใหม่ - อาสาสมัครมูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าบ้านกึ่งแก้ว - กรรมการสมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมสตรีศรีลานนาไทย - ผู้ร่วมก่อตั้งสำนักปฏิบัติธรรม พุทธพจนวราภรณ์ จังหวัดลำพูน - ผู้ประสานงาน สมาคมสตรีชาวพุทธ ภาคเหนือ - กรรมการมูลนิธิสงเคราะห์ผู้ป่วยจิตเวช โรงพยาบาลสวนปรุง เชียงใหม่ - ที่ปรึกษาองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ - ประธาน โครงการกระดาษผืนแผ่นดิน - กรรมการบวชป่าชุมชนภาคเหนือตอนบน - อนุกรรมการรับบุตรบุญธรรม จังหวัดเชียงใหม่ - กรรมการมูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ - กรรมการมูลนิธิจักรคำขจรศักดิ์ - ประธาน โครงการจัดงานสืบสานล้านนา

	<ul style="list-style-type: none">- ประธาน โองเฮียนสืบสานภูมิปัญญาล้านนา- ที่ปรึกษาศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยพายัพ- ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ เครือข่ายหมอเมืองจังหวัด เชียงใหม่- ที่ปรึกษาเครือข่ายแม่หญิงล้านนา ฯลฯ

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ คุณนวลสวาท (ลึงกาพินธุ์) เปาโรหิตย์ ณ สุสานสันตู่เหล็ก วันที่ 8 มีนาคม 2546.

กรุงเทพ : บัณฑิตการพิมพ์.